
INKOMENSVERBETERING IN DE MELKVEEHOUDERIJ

Jakob Jager

De melkveehouders zijn in 2005 wederom met een lagere melkprijs (-1%) geconfronteerd maar de daling is geringer dan in de voorgaande jaren. De gemiddelde melkprijs komt in 2005 uit op 32,75 euro per 100 kg. Landelijk gezien zal waarschijnlijk iets minder melk (-0,5%) worden geleverd dan in 2004. De melkveehouders zullen begin 2006 stevig doormelken om het quotum vol te krijgen. Doordat er minder bedrijven zijn dan in 2004, ligt de melkproductie per gemiddeld bedrijf in 2005 wel hoger dan in 2004. De melkproductie per koe is weer iets opgelopen, net als het gemiddelde aantal koeien per bedrijf. Het verkochte vee bracht in 2005 meer op dan in het voorgaande jaar: de prijzen van slachtkoeien lieten een plus zien van 14% en die van de nuchtere kalveren van 7%. Door de prijsstijging van het vee is ook de eindbalanswaarde van vee hoger dan de waarde op de beginbalans. Deze waardeverandering maakt ook onderdeel uit van de omzet en aanwas, maar wordt niet direct in de portemonnee gevoeld. De totale omzet en aanwas verdubbelen tot ruim 20.000 euro per bedrijf. Ook de melkpremie in 2005 verdubbelt ten opzichte van het voorgaande jaar, tot 2,36 euro per 100 kg quotum. Op melkveebedrijven met vleesvarkens als extra bedrijfstak dragen ook de iets hogere varkensprijzen bij tot een toename van de opbrengsten. De totale opbrengsten per bedrijf nemen met 8% toe, tot gemiddeld 217.000 euro.

Kosten, rentabiliteit en inkomen

Het structureel verleasen van melkquota is al in 2004 aan banden gelegd. Dit leidt ook in 2005 tot minder leaseovereenkomsten en lagere kosten. Het veevoer is fors in prijs gedaald, terwijl ook de gift per koe naar verwachting iets kleiner zal zijn door het grote aanbod van ruwvoer. In combinatie met een daling van de ingerekende rentekosten stijgt de rentabiliteit fors met negen procentpunten. Hoewel de betaalde kosten per saldo wel toenemen, stijgt het gezinsinkomen uit bedrijf ten opzichte van vorig jaar door de eerdergenoemde stijging van de opbrengsten tot 56.000 euro (tabel 1). Ten opzichte van eerdere jaren is dit een goed inkomen.

Verskil met kwartaalrapportage

Eerder zijn in *Agri-Monitor* de bedrijfsresultaten in 2005 gerapporteerd op kwartaalbasis. Daaruit bleek al dat 2005 een beter jaar belooft te zijn dan 2004. Dat saldo nam echter minder toe dan op de jaarrekening, doordat de schaalvergroting niet is ingerekend. Ook de verandering in de waarde van de veestapel tussen begin- en eindbalans (aanwas) en de ontwikkeling van de vaste kosten zijn daar buiten beschouwing gebleven. Melkveehouders waarvan het bedrijf niet is gegroeid, zullen zich waarschijnlijk beter herkennen in de kleine plus die uit de kwartaalrapportages bleek.

Tabel 1 Bedrijfsresultaten en inkomen op melkveebedrijven (x 1.000 euro)

	2003	2004 (v)	2005 (r)	mutatie 2004-2005 (%)
Melkkoeien per bedrijf	62,6	64,7	65,5	1
Oppervlakte (ha per bedrijf)	39,10	41,40	42,70	3
Opbrengsten	193,3	200,9	216,8	8
w.v. melk	156,4	156,3	159,0	2
omzet en aanwas rundvee	12,9	10,6	20,5	94
omzet en aanwas varkens	6,4	6,8	7,1	4
overig (w.o. melkpremie)	17,5	27,2	30,2	11
Totaal betaalde kosten en afschrijving	161,0	161,5	163,2	1
Gezinsinkomen uit bedrijf	34,8	42,0	56,0	33

Bron: Bedrijven-Informatienet van het LEI.

Resultaten biologische melkveebedrijven blijven achter

In vergelijking met de gangbare bedrijven blijft de verbetering van het inkomen op de biologische bedrijven iets achter (tabel 2). Dit heeft voor een groot deel te maken met de omvang van de bedrijven. Op de biologische bedrijven wordt 40% minder melk geproduceerd dan op de gangbare. Ook groeien de biologische bedrijven minder sterk. Daarnaast neemt het prijsverschil tussen biologische en gangbare melk iets af. De ontwikkeling van opbrengsten en kosten resulteert in een toename van het gezinsinkomen uit het bedrijf met ruim 11.000 euro.

Tabel 2 Bedrijfsresultaten en inkomen op biologische melkveebedrijven (x 1.000 euro per bedrijf)

	2003	2004 (v)	2005 (r)	mutatie 2004-2005 (%)
Melkkoeien per bedrijf	54,5	51,9	52,9	2
Oppervlakte (ha per bedrijf)	45,10	49,70	49,70	0
Opbrengsten	187,1	167,4	181,6	8
w.v. melk	132,7	116,9	119,0	2
omzet en aanwas rundvee	11,5	7,9	18,7	136
varkens	7,1	5,7	6,7	19
overig (w.o. melkpremie)	35,7	36,9	37,2	1
Totaal betaalde kosten en afschrijving	149,5	134,7	137,3	2
Gezinsinkomen uit bedrijf	40,0	33,0	44,5	35

Bron: Bedrijven-Informatienet van het LEI.

Lichte verbetering voor bedrijven met vleesrunderen

Het aantal bedrijven met vleesrunderen in Nederland is ten opzichte van 1990 bijna gehalveerd. Het aantal vleesrunderen nam in dezelfde mate af zodat het gemiddelde aantal dieren per bedrijf niet veel is veranderd. In 2005 neemt voor het eerst sinds lange tijd het aantal vleesrunderen iets toe (bijna 3%). De groep bedrijven met vleesrunderen is divers. Het gaat om zowel bedrijven die naast melkvee ook wat vleesvee hebben als om bedrijven die naast het vleesvee ook nog akkerbouw, groente of intensieve veehouderij

hebben. De opbrengsten van deze bedrijven zullen door hogere vee prijzen, maar ook door een beter resultaat van de andere takken, enigszins toenemen. De kosten van het veevoer (zowel kracht- als ruwvoer) nemen af door lagere prijzen. Het gezinsinkomen uit bedrijf komt voor deze groep bedrijven in 2005 uit op 38.500 euro, wat 4.000 euro hoger is dan voorgaand jaar.

Saldo schapenhouderij: iets verbeterd

In 2004 stonden de prijzen van slachtrammen nog onder druk door de geringere vraag. Over de eerste 9 maanden van 2005 nam de consumptie van schapenvlees echter weer aanzienlijk toe. Dit resulteerde in een iets hogere prijs. Over het hele jaar bezien zal de opbrengst per gemiddeld aanwezige ooi enigszins toenemen (1%). De kosten van het aangekochte voer ontwikkelen zich ook gunstig voor de schapenhouders: de ruwvoerkosten nemen met 12% af en die van krachtvoer met 6%. Hierdoor nemen de totale toegerekende kosten met 2% af. In combinatie met de hogere opbrengsten resteert zodoende een 2 euro hoger saldo per ooi (tabel 3).

Tabel 3 Opbrengsten, toegerekende kosten en saldo schapenhouderij, voor bedrijven met meer dan 25 ooiën (in euro per gemiddeld aanwezige ooi)

	2003	2004 (v)	2005 (r)	mutatie 2004-2005 (%)
Gemiddeld aanwezige ooiën	103	108	108	
Opbrengsten, totaal	130	127	129	1
w.o. omzet en aanwas	109	102	104	2
Toegerekende kosten, totaal	25	28	27	-2
w.o. voeder	13	15	14	-7
Saldo	105	99	101	2

Bron: Bedrijven-Informatienet van het LEI.

Meer informatie:

Rapport 1.05.03 *Actuele ontwikkeling van bedrijfsresultaten en inkomens 2005*